

Andrea Riccardi gondolatai az európai egységről, a sorsközösség vállalásáról, a keresztények reményéről, amely szembeszáll az egyre terjedő pesszimizmussal a történelem formálása érdekében. Az Avvenire június 18-i dátummal közölte az Együtt Európáért találkozón május 12-én, Brüsszelben elhangzott beszédet.

A szerző — aki a Sant'Egidio közösség alapítója és az olasz szakértői kormány nemzetközi integrációért és együttműködésért felelős tárca nélküli minisztere — megállapítja, hogy az európai válságot már nem lehet elkendőzni. És recept sincs rá, hogyan lábalhatunk ki belőle. Azt azonban megállapíthatjuk, hogy egy másik válság is meghúzódik a mélyén: a magány, az európai ember magánya. Az együttlét intézményei lassan felbomlanak.

Kultúránkat az individualizmus uralja. Az életközösség, a sorsközösség válságába illeszkedik a közös európai sors válsága. Nincsenek látomásaink a jövőről, pedig „hihetetlenül nagy szükség van látomásokra. A látomások olyanok, mint az ikonok, a remény ikonjai, amelyeket szemlélnünk kell, hogy ne vesszünk el a pesszimizmusban.”

A közösségi érzés hiánya pesszimizmust szül. Riccardi szerint ezzel a pesszimizmussal azt kockáztatjuk, hogy lemondunk a történelem alakításáról. Ahogyan Habermas írta: „belekerülünk a történelembe, ahelyett, hogy alakítanánk.” Félünk a túl nagy és túl bonyolult világtól, mintha meg kellene védenünk magunkat a történelemtől.

Riccardi hangsúlyozza: a határok visszaállítása illúzió. Az európai országok nagy része nem képes egyedül szembenézni a globális kihívásokkal, a gazdasági válsággal, az ázsiai óriásokkal. Külön-külön elhanyagolható méretűek vagyunk – márpedig az európai értékek elvesztése az egész világ számára veszteség lenne.

Felhívja a figyelmet a II. Vatikáni Zsinatra, amelynek tanítása táplálhatja a jövőről szőtt látomást. A nyolcvanegyéves XXXIII. János pápa 1962. október 11-én ezekkel a szavakkal nyitotta meg a zsinatot: sokszor hallani olyan hangokat, hogy „jelenünk a múlthoz képest sokkal rosszabb. El kell határolódnunk a balsors prófétáitól.” A balsors prófétái ma is szólnak, azt mondják: Európa hanyatlik, elkerülhetetlenül uralomra kerül az individualizmus kultúrája.

A II. Vatikáni Zsinat volt az első páneurópai esemény 1945 után, a hidegháború idején. Még szó sem volt globalizációról, az európai keresztényeket mégis a világ felé indította el, és útjára bocsátotta az ökumenizmust. Riccardi így fogalmaz: „a zsinat a remény üzenete. A remény pedig nem köt alkut a pesszimizmussal... A keresztények az egység és a remény népét alkotják.”

Chiara Lubichot, a Fokoláre Mozgalom alapítóját idézi, aki az egységet tartotta a legfontosabbnak, akkor is, ha nem vallási alapon létrejövő egységről van szó: az egységben a keresztény lélek, a mélységesen emberi lélek van jelen. Riccardi hangsúlyozza: Európa legnagyobb baja, hogy nincs reménye. A keresztények válasza tehát: az egység álmának szolgálatába állni, megélni és hirdetni a reményt. Felhívja a figyelmet arra, hogy a történelem nehéz és összetett idejét éljük, de nem a szörnyűségek és az elkeseredés idejét. Rokonszenves hozzáállásra és szolidaritásra van szükség; fel kell ébresztetni a közös sors érzését, újra ki kell alakítani a szociális hálókat.

Ahogyan Pál apostol írja a rómaiaknak: „A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete” (Róm 5,5). Riccardi hangsúlyozza: ha egyek vagyunk, lesz jövőnk, jót teszünk a világnak és magunknak. Hillélt, egy Jézus korában élt nagy zsidó tanítómestert idéz: „Ha nincsenek férfiak, igyekezz te lenni a férfi”. Ma hiányoznak azok a férfiak és nők, akik az egységet építik: nekünk, keresztényeknek kell ilyeneknek lennünk. „Ily módon az egység megélt, átgondolt, továbbadott kultúrája újjáteremtheti Európa lelkét” – zárja gondolatait Riccardi.

forrás: Magyar Kurír